

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Prügy

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

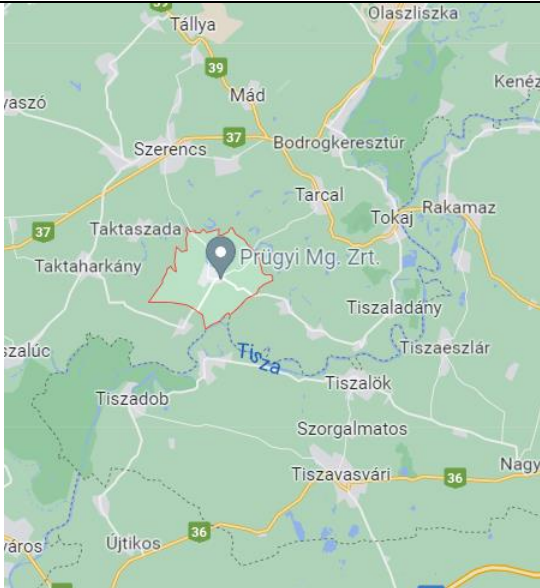
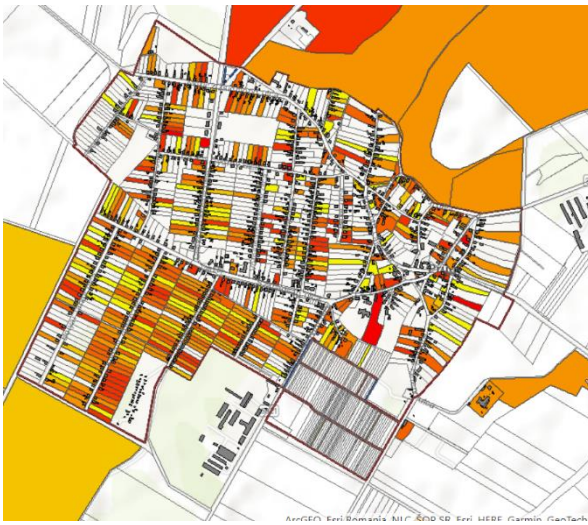
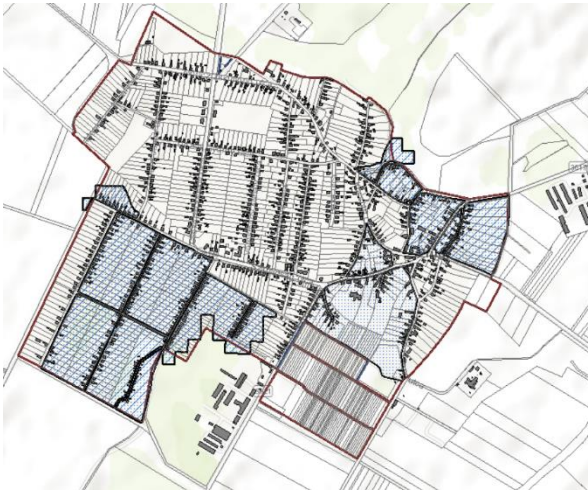
Prügy

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Szerencsi járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. Június

	Terület: 31,39 km² Lakónépeség: 2396 fő Jogállás: község Járás: Szerencsi Mege: Borsod-Abaúj-Zemplén Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u> Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u>
Település térképe	Jogosultság adatok
Eladósodottság-térkép	Szegregátum-térkép

ADATTÁBIA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Prügy	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Szerencsi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2022) 60%roma – 40%magyar lakos	2540 fő	
Lakosságszám (2021)	2396	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	96%	
15 év alattiak aránya (2021)	21,4%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	90%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	19%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	112%	
Lakásszám (2011)	827	
Üres lakások száma (2011)	54	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	980	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	242	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	980	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	287	
Lakások száma (2019)	827	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	756	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	777	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	395	
WC nélküli lakások száma (2011)	110	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	39	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	2073525 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	98%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2200000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	40	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	15	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település pozíciója

Prügy Borsod-Abaúj-Zemplén megye délkeleti részén Magyarország egyik legkisebb tájegységének a Taktaköznek a középpontjában helyezkedik el, a Tisza folyótól északnyugatra. A település természetes határai (a Takta és a Tisza folyók) mocsaras, lápos környezete miatt a tatárjárás és a törökdúlás idején - a Taktaköz más településeivel együtt - kitűnő rejtkehelyül szolgált a menekülő lakosságnak. A település központi része árvízmentes területre épült, halmazos szerkezetű, szabálytalan, csoportos beépítésű telkekkel, zsákutcákkal. Az újonnan létesített utcák sakktáblás alaprajzúak. A község 5 határát szántóföldek, erdőfoltok alkotják.

Elkerülte ezt a vidéket az iparosítás is. Ez ma már előnyt jelenthet, hiszen nincsenek környezetszennyező ipari beruházások, ami nagyban segítheti a Taktaköz és Prügy legnagyobb erősségének, a mezőgazdaságnak és az induló idegenforgalomnak a kibontakozását. Ez azonban ma még nem bírja eltartani a helyieket, és egyelőre nincs biztos háttere az idegenforgalomnak sem, pedig a vizek kiváló lehetőséget kínálnának a horgász- és víziturizmus művelői számára. A kistáj különlegessége a védett Hódoslapos-tó, az Ökör-tó és a védett homokbányák, ahol a parti fecske fészkel. A község határában található tavak állatvilága bővelkedik a mocsarakra jellemző madarakban, halakban. Megtalálható itt a vízicsibe, a bölömbika, a réti tücsökmadár, a barna réti héja, a dankasirály. A halfajok közül gazdag állománya él itt a lápi pócnak és a réti csiknak. A község régi temetőjében található a szentendrei rózsza, ami azért is különlegesség, mert az országban ezen kívül csak Szentendrén található meg.

Lakosságszám 2396, Lakosságszám változása 2021/2012 viszonylatában 96 %-os csökkenést mutat.

15 év alattiak aránya 21 %, 60 éves és idősebbek aránya 2021-es adatok alapján 19%, az előbbi 2021/2012 viszonylatában 90%-os csökkenést mutat, az utóbbi viszonyt 12%-os emelkedést ugyanezen időintervallumban, ami a község elöregedését tükrözi.

Interjú Polgármester

A lakosok száma jelenleg: 2540 fő

A lakosok aránya 60% roma – 40% magyar lakos.

Közlekedés

A település közúton könnyen megközelíthető a 37-es útról letérve Szerencstől délre haladva alig 10 km-re, míg Tokajtól is mindössze 20 km-re található. Közvetlen vasútállomással nem rendelkezik. A vasúton érkezők a szerencsi vasútállomástól busszal közelíthetik meg a települést.

Prügy-Szerencs vonalon hétköznapokon 14 Volános buszjárat elérhető.

Prügy-Tokaj vonalon hétköznapokon 11 Volános buszjárat közlekedik.

Prügy -Miskolc vonalon hétköznapokon 9 Volános járat közlekedik, minden esetben Szerencsen át kell szállni.

Térségi munkalehetőségek

A lakosság állattartással; árpa, rozs, kender, kukorica, kerti zöldségfélék (híres volt a prügyi torma) termesztésével, háziipari termékek (kosár, szekérfas) és az állattartásból származó termékek (tej, vaj, sajt, túró) értékesítésével, valamint napszámos munkával biztosította megélhetését. Az állandóan és időszakosan elöntött területeken a honfoglalás korától komplex ártéri gazdálkodás alakult ki. Az itt élők elsősorban legeltető állattenyésztéssel, folyami, rekesztő és réti halászzal foglalkoztak. Valamikor az ártéri termékeket - a halat, a nádat, a vesszőből és gyékényből font tárgyakat - nemcsak a megyében, hanem távolabbi piacokon is értékesítették.

A múlt századtól a szerencsi cukor- és csokoládégyár biztosított állandó munkát a környék lakosainak. Helyben a mezőgazdasági termelőszövetkezet foglalkoztatott nagyszámú munkaerőt.

Interjú Prügyi Községi Ház

A település általános foglalkoztatási helyzete:

A népesség megélhetését a közhasznú foglalkoztatás adja.

A közfoglalkoztatás keretében kerteket művelnek, zöldségeket termelnek, melyeket helyben az óvoda és iskola konyháján dolgoznak föl. Saját hűtőházzal rendelkezik a település.

Valamint az alábbi cégeknél helyezkednek el:

-Bosch

-Borsodchem

-Szerencsi Csokigyár

-Tiszaújváros: TVK, Jabil

-Szerencsi Mezőgazdasági Zrt.

Interjú Polgármester

Közfoglalkoztatás: 200 fő közfoglalkoztatott, kevés a férfi, elmentek dolgozni, 20-30 férfi, a többi nő.

Kisgyermekes családok, a gyerekeket nehezen tudják hová elhelyezni, emiatt igazolatlan hiányzások keletkeznek a felnőtt közfoglalkoztatottaknál.

(Bölcsőde az szeptembertől várható, hogy megnyitja kapuit helyben.)

Komoly dolgokat nem lehet a közfoglalkoztatásban dolgozókra bízni.

Aktív korosztály: 1 hónapig dolgozik közfoglalkoztatottként, majd elmegy idénymunkára, de van, aki évek óta itt dolgozik.

Ahol a nő közfoglalkoztatott, ott a férfi az elsődleges munkaerőpiacon dolgozik vagy fekete munkát vállalnak.

Általánosságban elmondható, hogy alacsony az iskolai végzettségük a lakosoknak.

Kőműves tanfolyam jelenleg folyamatban a Munkaügyi Központon keresztül: 15 fő vesz részt.

Ha nincs más lehetőség, elvállalják a tanfolyamot.

Közfoglalkoztatás keretében településkarbantartás, és mezőgazdasági program fut.

Növénytermesztéssel foglalkoznak a mezőgazdasági programon belül, 40 fő dolgozik benne, a csapat élén egy kertész a munkavezető.

A megtermelt zöldségeket (paprika, paradicsom, uborka, sárgarépa, borsó, káposzta, burgonya stb.) beforgatják a konyhára, illetve hűtőházba kerül. (400 főre főznek: óvoda, iskola, szociális étkeztetés)

12 hektáron dolgoznak, melynek egy része kukorica (azt felvásárolja egy cég) a többi része a konyhakerti zöldségek. Locsolási lehetőség van kint a földeken.

A mezőgazdasági programban dolgozó közfoglalkoztatottakat minden évben jutalmaznak egy napos kirándulással, közös főzéssel, napközben fagyival, dinnyével.

(Ezt elfogadták a többi közfoglalkoztatottak is, ők is azt mondják, megérdemlik, sokat dolgoznak a földeken, nagyon megterhelő nekik fizikálisan.)

Elérhető szolgáltatások

Prügy község közigazgatási területén Prügy Önkormányzatának működési engedélye alapján háziorvosi szolgálatot és iskola egészségügyi szolgálatot működtet vegyes körzet szerint, mely a település egész lakosságának ellátását biztosítja. A szakellátás Szerencsen és Miskolcon érhető el háziorvosi beutalás alapján.

A házi orvosi szolgálat, védőnői szolgálat végzi a kötelező népegészségügyi és koragyermekkorai szűréseket, valamint a szakemberek javaslatára az önkormányzat önként szervez egészségmegőrző szűrővizsgálatokat, tájékoztatásokat.

Az arra rászorulóknak lehetőséget biztosít a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáféréshez A Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás mediátor, mentálhigiénés, pszichológus, jogász, munkapszichológus igénybevételét egyedi ügyekben.

Prügyön a szociális étkeztetés továbbra is nagy ellátotti létszámmal működik. Saját maga részére átlagosan napi 32 fő viszi el az ebédet, míg gondozónőink átlagosan napi 16 fő részére szállítják ki. Az ellátotti összlétszám 82 fő, de nem mindenki étkezik minden nap.

Prügy Önkormányzata biztosítja a településen az arra rászorulóknak a házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást.

A Micimackó Gyerekház immár nyolc éve működik Prügy településen, a Szociális Szolgáltató Központban. Az elmúlt években nagyjából 180 gyerek látogatott el hozzájuk, és a rendszeresen járók száma havonta 20-25 családra tehető.

Interjú Községi Ház

Oktatási intézmények:

Óvoda: 120 fő óvodás

Általános Iskola: 1-8. osztály

Bölcsőde építése folyamatban

A védelembevétel a nagy aranyú iskolai hiányzás miatt indul meg a településen.

Szociális ellátórendszer:

családsegítés

védőnői szolgálat: a településen

házi orvos: a településen

házi segítségnyújtás

népkonyha

A közösségi élet színterei:

Piac

Közösségi Ház

Könyvtár

Tű-kör, nyugdíjasok számára

A közösségi programok: falunap, gyereknap, idősek napja.

Van szünidei gyermekétkeztetés, illetve népkonyha is működik.

Önkormányzati fejlesztések

Több pályázat is megvalósításra került a településen, amiről lényegi információ a település honlapján nem található:

- Pontszerű fejlesztés Prügy községben a településkép vonzerejének növeléséért
- A prügyi Móricz Zsigmond Általános Iskola fejlesztése³
- Napenergia villamos hasznosítása, napelem telepítés Prügyön 29,90 M Ft
- Prügy Község ASP központhoz való csatlakozása
- Egészségügyi Alapellátás infrastrukturális fejlesztése Prügy községben
- Helyi gazdaságfejlesztés keretében piactér kialakítása Prügy községben
- Prügyi református templom és parókia felújítása és energetikai korszerűsítése
- Rendezvény és közösségi Ház kialakítása
- Komplex Önkormányzati energetikai felújítása Prügy településen
- Két csoportszobás bölcsőde kialakítása Prügyön

INTERJÚ JEGYZŐ

Magyar Falu Program keretein belül több beruházás történt a településen:

- Ravatalozó építés (2019)
- Urnafal kialakítása
- Orvosi eszközök beszerzése
- Évente egy útszakasz felújítása

A Tisztítsuk meg az országot!, TeSzedd! pályázaton nem nyertek sikeres elbírálást.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

A 2019-es KSH adatok alapján a lakások száma 827.

Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma 756, Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma 777, Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma 395. Csatorna nem található a településen.

Szegregátumok

A 2018-as Helyi Esélyegyenlőségi Program így nyilatkozik: Településünkön felszámolásra kerültek a telepek, szegregátumok.

A Lechner Tudásközpont térképe 2 szegregátumot jelöl: az egyik a Kinizsi Pál – Kisfaludy Károly – Petőfi Sándor utca mindkét oldala által körülhatárolt terület, a másik a Szabadság – Bólyai János utca által körül határolt terület. Lakásszám a szegregátumban 2011-es KSH adatok alapján 242, Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt 287.

A térkép szegregációval veszélyeztetett területként jelzi Petőfi Sándor- Dobó Katica – Rákóczi Ferenc utca által körülhatárolt területet.

Interjú Polgármester

Szegregátumos utcák: Kodály, Dankó, Rózsadomb

Helyi ingatlanpiac

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján) 2 200 000 Ft, Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 40 volt.

Vannak eladó ingatlanok a településen, 3 millió és 12,5 millió Ft között.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak, illetve a roma lakosok szórtan helyezkednek el

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Nem volt EFOP komplex telepprogram a településen.

Interjú Jegyző

A település a 2016-os EFOP 1.6.2 és 2.4.1. pályázaton szeretett volna részt venni, de végül visszalépett. Nem tudták a vállalási részt teljesíteni, így kihátráltak.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Polgármester Úr szerint meg tudják oldani maguknak az itt lakók a lakhatást, nem támogatja a szociális bérlakásokat. Vagy mindenki kapjon vagy senki, ez a nézőpontja.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Foglalkoztatás-jövedelem

Prügy községben a férfi munkanélküliek száma magasabb a nőkénel, viszont a vizsgált időszakban jelentős csökkenés tapasztalható a regisztrált munkanélküliek számában. Ez valószínű, hogy a közmunka programnak köszönhető, melybe 2015 évtől kezdődően egyre több személy vehetett/vehet részt.

Szociális problémák

A településen működő általános iskola az esélyhátrányok kezelésére speciális oktatási programot dolgozott ki, a középiskolába való átmenetet biztosítja az IPR pályázati lehetőségekkel, Arany János tehetséggondozó programba való delegálással. Az önkormányzat a felsőoktatásban pályáz a Bursa Hungarica ösztöndíj programra, valamint feltérképezi és információt nyújt a megyében fellelhető felnőtt képző intézetek és Munkaügyi Központ által szervezett átképzések lehetőségeiről.

Prügyön számos család iskolázottsága alacsony, a gyerekek számára így nem biztosítottak azok a pozitív minták, támogató környezet, amely segítené a tanulók iskolai sikerességét. A többségénél mindkét szülő munkanélküli, segélyekből, alkalmi - és idegymunkából tartja fenn családját. Sok a szenvedélybeteg, főként alkoholisták, a feketemunka miatt állandó fenyegetettség a jellemző. A család nem nyújt követendő életvezetési modelleket a gyermekek számára. Nem alakulhatott ki ezekben a családokban a tanulás, a tudás megbecsülése, mert a szülők és gyermekeik jövőképében nincs meg a felemelkedés lehetősége, nem tapasztalták meg, hogy a felsőfokú végzettséggel és érettséggel rendelkező álláskeresőket sikeresebben jutnak munkához. Sok család az iskolakezdetkor szükséges alapfelszerelés megvásárlását sem tudja biztosítani. A gyermekeket az iskolában már a korai szakaszban kudarc, megkülönböztetés éri, önbecsülésük nap, mint nap újabb csorbát szenved. Felső tagozatos korokra a rész képesség hiányok a minőségileg és mennyiségileg megnövekedett tananyag miatt és az otthoni tárgyi (könyvek, PC) és személyi (segítő szülők) feltételek hiányában halmozódnak, olyan mértékű lemaradást okoznak, hogy annak pótlása már nem, vagy nagyon nehezen lehetséges. Az általános iskolából kilépő gyerekek nagy része szakképző iskolába jut be, gyenge tanulmányi eredménye miatt, annak sikeres elvégzése is kis arányú.

A védelemben vett gyerekek száma az utolsó két évben jelentősen növekedett, mert sajnos megnőtt az 50 órás igazolatlan iskolai hiányzások száma. Ez már hatósági intézkedést (védelemben vétel) von maga után.

A Szociális Szolgáltató Központ szociális szakemberei adekvát segítségnyújtási formákat kutatnak fel a krízishelyzetben lévőknek: szükség esetén Családok Átmeneti Otthonába történő elhelyezés; lelki segélynyújtás, hatósági intézkedések kezdeményezése.

Interjú Jegyző

A legproblémásabb területe a településnek a Rózsadomb utca. Melynek kiterjedése 3 hektár.

Ez a terület 1/1 teljes mértékben az önkormányzat tulajdona.

Szilárd útburkolattal nem rendelkezik a terület. Közművek esetében csak árammal ellátott ez a terület.

Az ott élők „kézről-kézre” adják át egymásnak az ezeken területeken lévő épületeket.

A Z.H.K Nonprofit Kft.(hulladékkezelési közszolgáltató) gépjárműi nem mennek be, sem a Rózsadomb, sem a Kodály a Dankó a Bólyai utcára, mert nem megfelelő az út állapota illetve rendezetlen ezen településrészekben a hulladékgyűjtő tartályok érvényessége valamint

nem rendeltetésszerűen használják a hulladékgyűjtő tartályokat (döglött állattetemeteket) valamint inzultálták a cég munkatársait az itt lakók.

A szelektívgyűjtőpontokat is felszámolásra kerültek, a szintén nem rendeltetésszerű használat miatt: építésitörmelék, döglött állattetemeteket helyeztek el ezekben az edényekben.

Az önkormányzat szeretné felszámolni a Rózsadombon lévő ingatlanok egészét.

- **A következő jelentős probléma a település számára a kóbor kutyák magas száma.**

Az önkormányzat önerőből nem tudja orvosolni a problémát.

Egy ilyen akció kb. 1 millió Ft, amikor a sántételep munkatársai begyűjtik a kóbor állatokat.

(Ebenként 25000Ft)

Sötétedés után nem biztonságos a település. Drogtanyák alakultak ki, a rendőrség nehezen tud intézkedni, mert a háztartásokban megtalálható vegyszereket használják föl a szerhasználók.

De a közeli nagyváros, Szerencs is hasonló problémákkal küzd. Az állomás területe, illetve a Várkert estéenként nem biztonságos.

Polgármester Interjú

„Hobbi kérelmező”: alig várják, hogy polgármester Úrtól kérhessenek valamilyen ürüggyel támogatást. Ehhez kérelmet szükséges beadni, majd a testület elbírálja, sürgős esetekben igyekeznek mihamarabb segítséget nyújtani. (Mindig van indok, hogy mire, 10-100 ezer forint között tudnak adni, ha a gyereket kórházba kell vinni általában 20 ezer forinttal segítik a kérelmezőket. A gyerekek sok balesetet csinálnak, a szülők nem figyelnek oda rájuk.

Az utóbbi időben megnövekedett a temetésekre igényelt beadványok száma (Covid alatt sokan meghaltak a településen, kb. 20 emberről biztosan tudnak), maximum 100 ezer forint támogatást tudnak biztosítani. Az idők év végén 10.000 forintot szoktak kapni a szociális keretből.

Nem maradnak a magyar fiatalok a településen.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma: 850 család
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	10 család
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	240

<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	600

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A '70-es évek közepétől a falu dinamikus fejlődésnek indult, melynek eredményeként sok új ház épült. Ekkor a fiatalok is letelepedtek szülőfalujukban, munkahelyet is találva itt.

Interjú Közösségi Ház

A település szilárd útburkolattal rendelkezik.

A „Rózsadomb” településrészen nem vezethető be a víz, az alacsony víznyomás miatt. Itt közkúttal biztosítják a vízellátást.

Az áramlopás nem jellemző. Kártyás villanyóra kialakítása már több helyen megtörtént.

A szegregátumban van olyan háztartás, ahol a fűtést gázzal oldják meg.

Az épületek állapota : átlagos. Kialakításuk: kádár- kocka. Kádár-kocka. A tetőszerkezet állapota: átlagos, pala illetve cserép borítja.

Az udvarok jelentős része rendezett és kerítéssel ellátott.

Az építőanyag felhasználás vegyes: vályog, vályog-tégla, szilikát és téglá.

A nyílászárók a legtöbb helyen korszerűsített, műanyag nyílászáróval ellátottak.

Tulajdonviszonyok többnyire rendezettek.

Vállalt gyermekek száma: 1-3 fő.

Kevés olyan család él a településen ahol 4-5 gyermek van.

Interjú Polgármester

Vannak üres lakások, illetve olyan házak, ahol több család él.

Terheltek az ingatlanok, tv, telefon, hitelek. Sok terhelt ingatlan van.

Több család tudott CSOK-ra házat venni. A Bólyain 8 millió, a Móricz úton 6-7 millió forint egy kádár kocka. Békés megyéből jött egy magyar értelmiségi házaspár ide lakni.

Megugrottak a lakásárak, több városból jöttek magyar családok is lakni Prügyre. Életvitelszerűen laknak itt. Szlovákok ide még nem jöttek.

Jelenleg 7 eladó ingatlan van a településen 4 – 9 millió között lehet vásárolni közepes minőségű családi házakat, ún. Kádár-kockát is.

A roma családok is tudtak házat venni, 4-5 millió forintért, aki már dolgozik, az tudott élni a lehetőséggel.

Négy lakásos szolgálati lakással rendelkezik az önkormányzat, hivatali dolgozók és pedagógusok laknak benne.

Krízis helyzetben az önkormányzat nem tudná elhelyezni a családokat. A legutóbbi eset, amikor egy családnak leégett a háza, akkor a településen lakó egyik mezőgazdasági vállalkozónak a házában tudták őket elszállásolni.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma: 800
életveszélyes házak	3 (lakatlan, jelzáloggal terhelt ingatlan)
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	20
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	180
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	600

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű

elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

A település közúton könnyen megközelíthető a 37-es útról letérve Szerencstől délre haladva alig 10 km-re, míg Tokajtól is mindössze 20 km-re található.

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Szerencs, Miskolc, Tiszaújváros.

Prügy-Szerencs vonalon hétköznapokon 14 Volános buszjárat elérhető.

Prügy-Tokaj vonalon hétköznapokon 11 Volános buszjárat közlekedik.

Prügy -Miskolc vonalon hétköznapokon 9 Volános járat közlekedik, minden esetben Szerencsen át kell szállni.

A település társadalmi összetétele gettósodó település típusba tartozik.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz: a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja.

Polgármester Úr szerint meg tudják oldani maguknak az itt lakók a lakhatást, nem támogatja a szociális bérlakásokat. Vagy mindenki kapjon, vagy senki, ez a nézőpontja.

„Hobbi kérelmező”: alig várják, hogy polgármester Úrtól kérhessenek valamilyen ürüggyel támogatást. Ehhez kérelmet szükséges beadni, majd a testület elbírálja, sürgős esetekben igyekeznek mihamarabb segítséget nyújtani. (Mindig van indok, hogy mire, 10-100 ezer forint között tudnak adni, ha a gyereket kórházba kell vinni általában 20 ezer forinttal segítik a kérelmezőket. A gyerekek sok balesetet csinálnak, a szülők nem figyelnek oda rájuk.

Az utóbbi időben megnövekedett a temetésekre igényelt beadványok száma (Covid alatt sokan meghaltak a településen, kb. 20 emberről biztosan tudnak), maximum 100 ezer forint támogatást tudnak biztosítani. Az idősök év végén 10.000 forintot szoktak kapni a szociális keretből.

Nem maradnak a magyar fiatalok a településen.

Vannak üres lakások, illetve olyan házak, ahol több család él.

Terheltek az ingatlanok, tv, telefon, hitelek. Sok terhelt ingatlan van.

Több házat tudott CSOK-ra házat venni. A Bolyain 8 millió, a Móricz úton 6-7 millió forint egy kádár kocka. Békés megyéből jött egy magyar értelmiségi házaspár ide lakni.

Megugrottak a lakásárak, több városból jöttek magyar családok is lakni Prügyre. Életvitelszerűen laknak itt. Szlovákok ide még nem jöttek.

A roma családok is tudtak házat venni, 4-5 millió forintért, aki már dolgozik, az tudott élni a lehetőséggel.

Négy lakásos szolgálati lakással rendelkezik az önkormányzat, hivatali dolgozók és pedagógusok laknak benne.

Krízis helyzetben az önkormányzat nem tudná elhelyezni a családokat. A legutóbbi eset, amikor egy családnak leégett a háza, akkor a településen lakó egyik mezőgazdasági vállalkozónak a házában tudták őket elszállásolni.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás					3 (lakatlan)
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	10				20
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		240			180
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			600		600
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	10 család	240	600		800 ház 850 család

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell

fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének növelésének érdekében történő fejlesztés:** közlekedést javító intézkedések, potenciális munkalehetőségek, beruházások, lehetséges vállalkozási területek helyben való kialakítása.

-

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	Elfogadható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	az önkormányzat a fő foglalkoztató
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	van eladó ingatlan a településen
közműinfrastruktúra	szennyvízrendszer nem került kialakításra a településen.
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	Vannak terhelt ingatlanok
uzsora	nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	Elérhető az óvoda és iskola is, Bölcsőde folyamatban
szegregátumok relatív mérete a településen	gettósodó település

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	nem ismert
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs jelen
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Szerencs, Miskolc, Tiszaújváros
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros

céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoportból a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködők, illetve van esély arra, hogy azzá tehetőek, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 7 család, ami egyben 7 bérlakás létrehozását jelenti a településen

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szociális szakember véleményére alapozva született a döntés.

További megbeszélések és egyeztetések szükségesek a település vezetésével, illetve a képviselőtestülettel, hogy a jelenlegi álláspontjukat pozitív irányba tudjuk mozdítani a jövőbeli közös munka érdekében.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	7			

Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				7

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.